

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

***Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи***

Київ – 2025

Висновки. Бібліотерапія є актуальним методом психогігієни, який полягає у використанні читання книг і текстів для поліпшення емоційного стану людини, вирішення психологічних проблем та розвитку особистості. Регулярне читання виконує декілька функцій, а саме: покращує пам'ять, формує мовленнєву культуру, збільшує активність роботи мозку, а також має терапевтичний ефект, здатний допомагати людям осмислювати свій досвід, знаходити відповіді на складні життєві питання, розвивати емпатію та стимулювати позитивні зміни. Таким чином бібліотерапію варто використовувати як ефективний метод для підтримки та відновлення психоемоційного стану, особливо в умовах стресових ситуацій, таких як воєнний стан. Подальшого вивчення також потребує застосування бібліотерапії в реабілітаційних центрах, лікарнях, психотерапевтичних практиках та соціальних установах, а також розробка методики підбору книг для різних категорій пацієнтів (наприклад, для людей з посттравматичним стресовим розладом, депресією чи в старшому віці).

МОВА СТРАХУ ЧИ МОВА ПІДТРИМКИ: СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАЦІЇ У КРИЗОВИХ ТЕКСТАХ

Олексій КУЗНЕЦОВ, Галина БУЛАТКІНА
Здобувач вищої освіти медичного факультету № 2
Науковий керівник: викладачка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Безумовно, що в контексті сучасних соціальних та геополітичних криз, зокрема пандемії Covid-19, повномасштабної війни в Україні, різноманітних військових конфліктів по всьому світу та певних природних катастроф, мова набуває особливого значення. Вона може слугувати як специфічним інструментом для створення паніки, так і засобом моральної підтримки, збереження спокою, єднання. У надзвичайних умовах правильно

вибудувана комунікація має величезний вплив не лише на емоційний стан суспільства, але й на конкретні дії окремих людей.

У цій статті буде досліджено стратегії комунікації у кризових текстах, фокусуючись на контрасті між мовою страху та мовою підтримки.

Мова страху — це спосіб комунікації, який використовує негативні емоції як важіль впливу на людей. Її застосовують під час політичної агітації, у мас-медіа, соцмережах чи в міжособистісному спілкуванні. Мова страху впливає на людей як через емоції, так і через когнітивні механізми, що базуються на акцентах, які викликають тривогу, занепокоєння або навіть паніку. Стратегія мови страху включає: використання негативно забарвлених слів та словосполучень (наприклад: "страшна катастрофа", "жахлива втрата", "повсюдна небезпека"), надмірну деталізацію загроз, указівку на невизначеність або непередбачуваність подій тощо.

Розглянемо основні аспекти комунікації при використанні мови страху:

- активація інстинктивної реакції "бийся або тікай": аналізуючи тривожні повідомлення, людина миттєво реагує на потенційну загрозу, що може сприяти швидкому ухваленню навіть нераціональних рішень;

- формування поведінки через маніпуляцію: мова страху може нав'язувати певні рішення, зокрема підштовхувати до придбання товарів, підтримки політичних ідей або уникнення певного роду діяльності;

- підсилення групового мислення: страх зміцнює відчуття приналежності до певної групи через наявність уявної спільної загрози;

- вплив на когнітивні процеси: страх обмежує здатність людини критично мислити та аналізувати інформацію. Люди схильні вірити простим, навіть спотвореним поясненням, які пропонують швидкий варіант вирішення проблеми.

Мова страху — це потужний інструмент, усвідомлення механізмів дії якого дозволяє мінімізувати її негативний вплив на свідомість та поведінку. На противагу мові страху, мова підтримки спрямована на зменшення тривоги, створення атмосфери довіри та об'єднання суспільства. Вона надає

виважені, конструктивні пропозиції, демонструє емпатію та закликає до використання спільних зусиль.

Ключові елементи мови підтримки:

- **чіткість і прозорість**: повідомлення мають базуватися на фактах та бути зрозумілими — "Ми постійно стикаємося з новими викликами, проте від початку вживаємо наступні заходи задля вирішення проблеми";

- **емпатія та турбота**: замість драматизації кризи, мова підтримки визнає переживання людей і виражає співчуття — "Ми розуміємо, що для Вас це досить нелегкий час, тому наразі докладаємо чимало зусиль для збереження вашої безпеки";

- **конкретні інструкції**: людям потрібні не лише заспокійливі слова, але й чіткий план дій — "Щоб убезпечити себе, дотримуйтеся наступних рекомендацій...";

- **надія та мотивація**: конструктивні фрази, як-от — "Разом ми зможемо це подолати", "Кожен із нас може зробити свій внесок", підсилюють відчуття спільності та впевненості у майбутньому.

Розглянемо основні стратегії комунікації в кризових текстах:

- **збалансований підхід**: поєднання обох стратегій може бути ефективним, наприклад, почати текст із констатації проблеми (мова страху), але завершити пропозицією вирішення (мова підтримки);

- **чесність та прозорість**: люди краще сприймають правду, навіть якщо вона невтішна, головне — показати, що є шляхи вирішення;

- **співчуття та людяність**: у тексті варто виявляти розуміння до емоцій аудиторії, пропонувати допомогу та підкреслювати солідарність.

Отже, у кризові часи слово може як будувати, так і руйнувати. Мова страху допомагає пригорнути увагу, однак її надмірне використання завдає незворотної шкоди, тоді як мова підтримки сприяє стабільності, єдності та мобілізації суспільства. Вибір між цими підходами визначає, чи зможуть люди знайти сили й натхнення для дій, чи залишаться в полоні

безпорадності. Тож варто обирати слова мудро — адже від них залежить не лише інформаційний простір, але й реальні дії людей.

НОРМАТИВНІСТЬ МОВИ СУЧАСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Анастасія КУЧЕРЕНКО, Наталія МІСНИК
Здобувач вищої освіти IV курсу медичного факультету № 1
Науковий керівник: к. філол. н., доцентка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Актуальність обраної теми дослідження полягає в необхідності подолання порушень нормативності в підмові медичної галузі, відновлення самобутності української мови після тривалого культурного і мовного негативного впливу росії. Акцент зроблено на текстах медичної документації.

Мета роботи: висвітлення фактів порушення мовної норми у разі використання зросійщених слів-термінів у текстах медичних документів, які щоденно використовуються в галузі охорони здоров'я.

Результати. В межах вивчення вибіркової дисципліни «Мовні аспекти сучасного медичного дискурсу», яку студенти IV курсу опановують на кафедрі мовної підготовки НМУ ім. О.О. Богомольця, проводиться активна дослідницька студентська робота з текстами медичного документування. Для аналізу залучено медичні документи, оприлюднені на сайті Міністерства охорони здоров'я України (<https://mozdocs.kiev.ua>). Лінгвістичний аналіз засвідчив насиченість мови медичної документації росіянізмами та елементами суржику, що вказує на важливість їх поглибленого дослідження, нормування з метою удосконалення письмової комунікації сучасного лікаря.

Добірка прикладів засвідчує актуальність і важливість порушеної проблеми. Так, широковживану лексему «*направлення*» рекомендовано